

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Директор ДІ НУ «ОМА»

Чимшир В.І.

(підпис)

(П.І.Б)

« ____ » _____ 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ЕКОНОМІКА МОРСЬКОГО ТА РІЧКОВОГО ТРАНСПОРТУ»

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Галузь знань: 07 Управління та адміністрування

Спеціальність: 073 Менеджмент

ОПП: Менеджмент в галузі морського та річкового транспорту

Інститут: Дунайський інститут Національного університету «Одеська морська академія»

Кафедра: управління в транспортній галузі

Робоча програма навчальної дисципліни «Економіка морського та річкового транспорту» розроблена відповідно до освітньої програми «Менеджмент в галузі морського та річкового транспорту».

Розробник: доц. Баришнікова В.В., ст. викл. Ковальжі Н.Г.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри управління в транспортній галузі

Протокол від «09» вересня» 2022 р. № 1

Завідувачка кафедри Биковець Н.П.
(П.І.Б., підпис)

Секретарка кафедри Тірон-Воробйова Н.Б.
(П.І.Б., підпис)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми за ОПП «Менеджмент в галузі морського та річкового транспорту»

Биковець Н.П.
(П.І.Б., підпис)

1. Загальний опис навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни «Економіка морського та річкового транспорту» полягає у формуванні у студентів системи знань, пов'язаних з теоретичними та практичними особливостями функціонування морської галузі, її відмінностей від інших галузей транспорту та виробництва, особливостей економіки підприємств морського та річкового транспорту в сучасних умовах відкритого конкурентного ринку.

Дисципліна включає в себе ознайомлення з головними поняттями та завданнями функціонування морської галузі; структурую її управління в країні, особливостями виробничого процесу основних підприємств морського і річкового транспорту; ознайомлення з основними принципами ціноутворення на підприємствах морського і річкового транспорту; тенденції розвитку сучасного судноплавства, портів та терміналів. Професійна діяльність в морській сфері передбачає здатність фахівців оцінювати тенденції функціонування світового фрахтового ринку, сучасні напрямки діяльності підприємств транспортного комплексу; знаходити і досліджувати можливості резерву підвищення ефективності роботи підприємств морського транспорту, на основі передового досвіду ведучих світових морських держав та досягнень науки і техніки.

Мова навчання - українська.

Статус дисципліни - вибіркова.

Навчальна дисципліна забезпечує набуття перелічених нижче компетентностей та досягнення програмних результатів навчання.

Інтегральна компетентність

Узагальнити здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, які характеризуються комплексністю і невизначеністю умов, у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів соціальних та поведінкових наук.

Загальні компетентності:

ЗК4. Сформувати здатність застосовувати набути знання у практичних ситуаціях.

ЗК8. Демонструвати навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

Фахові компетентності:

ФК8. Оптимізувати здатність планувати діяльність організації та управляти часом.

ФК16. Удосконалити здатність до критичного мислення, оцінки економічних і соціальних аспектів діяльності підприємств морської та річкової галузі.

ФК17. Підтвердити здатність організовувати діяльність в галузі морського та річкового транспорту.

ФК18. Сформувати вміння розв'язання практичних проблем управління транспортними потоками у тому числі на підприємствах морського та річкового транспорту.

ФК19. Удосконалити здатність управляти фінансово-економічним розвитком підприємств морського та річкового транспорту.

Програмні результати навчання:

ПРН6. Закріпити навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень..

ПРН11. Оптимізувати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації.

ПРН18. Закріпити навички застосування статистичних та економічних методів оцінки діяльності підприємств морського транспорту.

ПРН20. Удосконалити вміння виявляти та розв'язувати складні задачі у галузі морського та річкового транспорту, що потребують інтеграції знань в умовах неповної інформації.

Кількість кредитів ЄКТС – 5.

Форма підсумкового контролю – залік.

2. Заплановані результати навчання за навчальною дисципліною

Успішне завершення програми навчальної дисципліни «Економіка морського та річкового транспорту» передбачає здобуття курсантом (студентом) наступних результатів навчання за навчальною дисципліною:

Знати:

- роль та завдання морського та річкового транспорту в транспортній системі України;
- технологічний процес роботи морських суден, портів: робочі процеси та операції;
- основні фінансові показники діяльності підприємств морського та річкового транспорту;
- особливості організації праці на підприємствах морського та річкового транспорту;
- особливості оподаткування на підприємствах морського та річкового транспорту;
- особливості сучасного фрахтового ринку;
- особливості процесу перевезень на морському та річковому транспорті;
- експлуатаційно-технічні характеристики роботи морських та річкових суден;
- основні економічні показники роботи морських суден та флоту;
- сучасні тенденції розвитку морських та річкових суден;
- функції морських портів та їх основні характеристики;
- особливості діяльності підприємств сервісної діяльності на морському транспорті;
- основні показники роботи морських та річкових портів;
- портові збори та особливості їх стягнення;
- складові конкурентоспроможності морських та річкових портів.

Вміти:

- розраховувати вартісні показники використання основних виробничих фондів підприємств морського та річкового транспорту;
- розраховувати фінансові показники діяльності підприємств морського та річкового транспорту;
- розраховувати заробітну плату при використанні різних систем оплати праці на підприємствах морського та річкового транспорту;
- розраховувати основні види податків на підприємствах морського та річкового транспорту;
- аналізувати бюджет часу роботи транспортного флоту за рейс та експлуатаційний період;
- виконувати розрахунки економічних показників роботи суден та флоту;
- розраховувати собівартість та основні витрати підприємств морського та річкового транспорту;
- визначати фізичний та моральний знос основних фондів, розраховувати амортизацію;
- розраховувати необхідні інвестиції для підприємств морського та річкового транспорту;
- розраховувати основні показники роботи порту;
- аналізувати портові тарифи, та їх структуру;
- розраховувати тарифи на зберігання вантажів та інші послуги в портах;
- розраховувати портові збори;
- проводити аналіз конкурентоспроможності порту.

Набуття зазначених знань та навичок сприяє становленню студентів як майбутніх спеціалістів з економічною підготовкою у галузі морського та річкового транспорту.

3. Програма, структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Навчальне навантаження (години)		Відповідність модельно
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання	

	Кількість аудиторних годин *	Лекції	Практичні (семінарські)	Лабораторні роботи	Кількість аудиторних годин *	Лекції	Практичні (семінарські)	Лабораторні роботи	
Розділ 1. Основи економіки морського та річкового транспорту									
Тема 1 Підприємства морського та річкового транспорту	3	2	1						
Тема 2 Особливості виробничого процесу на морському та річковому транспорті	3	2	1						
Тема 3 Основні фінансові показники діяльності підприємств морського та річкового транспорту	3	2	1						
Тема 4 Трудові ресурси підприємств морського і річкового транспорту	3	2	1						
Тема 5 Особливості оподаткування підприємств морського та річкового транспорту	3	2	1						
Разом за розділом 1	15	10	5						
Розділ 2 Економіка фрахтового ринку та судноплавних компаній									
Тема 6 Фрахтовий ринок та його особливості	4	2	2						
Тема 7 Особливості процесу перевезень на морському та річковому транспорті	4	2	2						
Тема 8 Експлуатаційно-технічні характеристики роботи морських та річкових суден.	4	2	2						
Тема 9 Економічні показники роботи морських суден та флоту.	4	2	2						
Тема 10 Сучасні тенденції розвитку морських та річкових суден	4	2	2						
Разом за розділом 2	20	10	10						
Розділ 3 Економіка портів та підприємств сервісної діяльності на морському транспорті									
Тема 11 Морські порти, їх основні характеристики	4	2	2						
Тема 12 Підприємства	4	2	2						

сервісної діяльності на морському транспорті									
Тема 13 Показники роботи морських та річкових портів.	3	2	1						
Тема 14 Портові збори, та особливості їх стягнення	3	2	1						
Тема 15 Конкурентоспроможність вітчизняних портів	3	2	1						
Разом за розділом 3	17	10	7						
Всього аудиторних годин	52	30	22						
Самостійна робота (години)	98								
з них на виконання індивідуального завдання **									
Загальний обсяг годин навчальної дисципліни	150								

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Інструменти, обладнання та ПЗ, які використовуються для демонстрації здобутих РН за НД (за потребою)
1.	Різновиди підприємств морського та річкового транспорту.	Чекаловець В. І. Підприємницька діяльність на морському транспорті / В. І. Чекаловець, Н. Г. Гребенник : навчальний посібник. - О. : Фенікс, 2011. - 386 с.
2.	Розрахунок вартісних показників використання основних виробничих фондів на підприємствах морського та річкового транспорту.	Економіка морського транспорту: учебн. пособ. / Жихарева В. В., Котлубай А. М, Кибик О. Н. и др. под ред. В. В. Жихаревой. – Харьков: «БУРУН КНИГА», 2012. – 480 с.
3.	Розрахунок фінансових показників діяльності на підприємствах морського та річкового транспорту	Винников В. В. Економіка підприємства морського транспорту (економіка морських перевозок): Учебник / В. В. Винников. - 3-е изд., перераб. и доп. - О.: Феникс, 2011. - 944 с.
4.	Системи оплати праці на підприємствах морського та річкового транспорту.	Економіка морського транспорту: учебн. пособ. / Жихарева В. В., Котлубай А. М, Кибик О. Н. и др. под ред. В. В. Жихаревой. – Харьков: «БУРУН КНИГА», 2012. – 480 с.
5.	Особливості розрахунку основних видів	Економіка морського транспорту:

	податків на підприємствах морського та річкового транспорту	учебн. пособ. / Жихарева В. В., Котлубай А. М, Кибик О. Н. и др. под ред. В. В. Жихаревой. – Харьков: «БУРУН КНИГА», 2012. – 480 с.
6.	Рейс судна, нормування його елементів, розрахункові рівняння рейсу.	Николаева Л. Л. Коммерческая эксплуатация судна: Учебник - О.: Фенікс, 2006. – 754 с
7.	Розрахунок системи кількісних та якісних економічних показників роботи суден і флоту.	Економика морского транспорта: учебн. пособ. / Жихарева В. В., Котлубай А. М, Кибик О. Н. и др. под ред. В. В. Жихаревой. – Харьков: «БУРУН КНИГА», 2012. – 480 с.
8.	Особливості ціноутворення на підприємствах морського та річкового транспорту. Собівартість, її складові	Винников В. В. Экономика предприятия морского транспорта (экономика морских перевозок): Учебник / В. В. Винников. - 3-е изд., перераб. и доп. - О.: Феникс, 2011. - 944 с.
9.	Фізичний та моральний знос основних фондів. Амортизація та ремонт основних фондів на підприємствах морського та річкового транспорту.	Економика морского транспорта: учебн. пособ. / Жихарева В. В., Котлубай А. М, Кибик О. Н. и др. под ред. В. В. Жихаревой. – Харьков: «БУРУН КНИГА», 2012. – 480 с.
10.	Аналіз інвестицій на підприємствах морського та річкового транспорту.	Жихарева В. В. Теория и практика инвестиционной деятельности судоходных компаний: монография. - Одесса: ИПРЭИ НАН Украины, 2010. – 480 с.
11.	Основні показники роботи портів.	Економика морского транспорта: учебн. пособ. / Жихарева В. В., Котлубай А. М, Кибик О. Н. и др. под ред. В. В. Жихаревой. – Харьков: «БУРУН КНИГА», 2012. – 480 с.
12.	Тарифи на НВР, особливості їх розрахунку.	Економика морского транспорта: учебн. пособ. / Жихарева В. В., Котлубай А. М, Кибик О. Н. и др. под ред. В. В. Жихаревой. – Харьков: «БУРУН КНИГА», 2012. – 480 с.
13.	Тарифи на зберігання вантажів, та інші послуги у портах.	Економика морского транспорта: учебн. пособ. / Жихарева В. В., Котлубай А. М, Кибик О. Н. и др. под ред. В. В. Жихаревой. – Харьков: «БУРУН КНИГА», 2012. – 480 с.
14.	Особливості розрахунку портових зборів.	Економика морского транспорта: учебн. пособ. / Жихарева В. В., Котлубай А. М, Кибик О. Н. и др. под ред. В. В. Жихаревой. – Харьков: «БУРУН КНИГА», 2012. – 480 с.
15.	Аналіз конкурентоспроможності портів.	Чекаловець В. І. Підприємницька діяльність на морському транспорті / В. І. Чекаловець, Н. Г. Гребенник : навчальний посібник. - О. : Фенікс,

5. Завдання для самостійної роботи

Перелік видів самостійної роботи:

- опрацювання лекційного матеріалу;
- самостійне опрацювання окремих тем навчальної дисципліни згідно методичним рекомендаціям для курсантів та студентів;
- підготовка до практичних занять.

№ з/п	Назва теми
1	Підприємства морського та річкового транспорту, їх класифікація.
2	Морський транспортний комплекс держави.
3	Портова система України..
4	Стивідорні компанії. Стивідорна діяльність.
5	Портовий бізнес та його складові частини.
6	Характеристика сучасного світового судноплавства.
7	Класифікація вантажів, залежно від способу транспортування та переробки.
8	Фрахтовий ринок, його особливості.
9	Тенденції розвитку морських та річкових суден.
10	Судноплавні компанії країни.
11	Сучасні мирові портові комплекси та термінали.
12	Управління портовою галуззю в Україні.
13	Організацій, які забезпечують обслуговування морського та річкового транспорту
14	Діяльність експедиторських та агентських компаній.
15	Структура та рівень морської освіти в Україні.

6. Індивідуальні завдання

Навчальним планом індивідуальні завдання не передбачено.

7. Методи контролю

Поточне оцінювання курсантів (студентів) здійснюється у вигляді демонстрації їх результатів навчання та оцінювання: усної відповіді на питання лекційного курсу; розв'язання задач, вправ, виконання певних розрахунків; виступ на практичних з рефератом, в дискусії.

Підсумковий контроль проводиться для оцінювання якості засвоєння навчального матеріалу дисципліни з урахуванням результатів поточного контролю. Форма підсумкового контролю: *залік*.

Методи демонстрації здобутих результатів навчання

№ п/п	Результати навчання	Методи демонстрації (навчання, оцінювання)	Інструменти, обладнання та ПЗ, які використовуються для демонстрації здобутих РН за НД (за потребою)
1	Знати роль та завдання морського та річкового транспорту в транспортній	Усна відповідь на питання лекційного курсу, виступ на практичних заняттях, в	Виконання тестів, завдань студентами за темою з використанням

	системі України, основні категорії та особливості економіки водного транспорту	дискусії, тести.	матеріалу раніше вивчених тем; комп'ютерні презентації.
2	Знати технологічний процес роботи морських суден, портів: робочі процеси та операції. Вміти розраховувати вартісні показники використання основних виробничих фондів підприємств морського та річкового транспорту.	Усна відповідь на питання лекційного курсу, виступ на практичних заняттях з аналітичним оглядом, участь в дискусії, розв'язання задач, тести.	Контроль виконання практичних занять, тестові завдання.
3	Знати особливості організації праці на підприємствах морського та річкового транспорту. Вміти визначати фінансові показники діяльності на підприємствах морського та річкового транспорту	Усна відповідь на питання лекційного курсу, виступ на практичних заняттях, в дискусії, розв'язання задач, тести.	Контроль виконання практичних занять тестові завдання;
4	Знати особливості організації праці на підприємствах морського та річкового транспорту. Вміти розраховувати заробітну плату при використанні різних систем оплати праці на підприємствах морського та річкового транспорту.	Усна відповідь на питання лекційного курсу, виступ на практичних заняттях, в дискусії, розв'язання задач, тести.	Контроль виконання практичних занять тестові завдання; комп'ютерні презентації.
5	Знати особливості оподаткування на підприємствах морського та річкового транспорту. Вміти розраховувати основні види податків на підприємствах морського та річкового транспорту.	Усна відповідь на питання лекційного курсу, виступ на практичних заняттях, розв'язання задач, тести.	Контроль виконання практичних занять тестові завдання; комп'ютерні презентації.
6	Знати особливості сучасного фрахтового ринку. Вміти аналізувати бюджет часу роботи транспортного флоту за рейс та експлуатаційний період	Усна відповідь на питання лекційного курсу, виступ на практичних заняттях, розв'язання задач, тести.	Контроль виконання практичних занять тестові завдання; комп'ютерні презентації.
7	Знати особливості процесу перевезень на морському та річковому транспорті. Вміти виконувати розрахунки економічних показників роботи суден та флоту.	Усна відповідь на питання лекційного курсу, виступ на практичних заняттях, розв'язання задач, тести.	Контроль виконання практичних занять тестові завдання; комп'ютерні презентації.
8	Знати експлуатаційно-технічні характеристики роботи морських та річкових суден. Вміти розраховувати собівартість та основні витрати підприємств морського та річкового	Усна відповідь на питання лекційного курсу, виступ на практичних заняттях, розв'язання задач, тести.	Контроль виконання практичних занять тестові завдання.

	транспорту.		
9	Знати основні економічні показники роботи морських суден та флоту. Вміти визначати фізичний та моральний знос основних фондів, розраховувати амортизацію.	Усна відповідь на питання лекційного курсу, виступ на практичних заняттях, розв'язання задач, тести.	Контроль виконання практичних занять тестові завдання.
10	Знати сучасні тенденції розвитку морських та річкових суден. Вміти розраховувати необхідні інвестиції для підприємств морського та річкового транспорту.	Усна відповідь на питання лекційного курсу, виступ на практичних заняттях, розв'язання задач, тести.	Контроль виконання практичних занять тестові завдання; комп'ютерні презентації.
11	Знати функції морських портів та їх основні характеристики. Вміти розраховувати основні показники роботи порту.	Усна відповідь на питання лекційного курсу, в дискусії, презентації, тести.	Контроль виконання практичних занять тестові завдання; комп'ютерні презентації.
12	Знати особливості діяльності підприємств сервісної діяльності на морському транспорті. Вміти аналізувати портові тарифи, та їх структуру.	Усна відповідь на питання лекційного курсу, розв'язання задач, виконання певних розрахунків, тести.	Контроль виконання практичних занять тестові завдання.
13	Знати основні показники роботи морських та річкових портів. Вміти розраховувати тарифи на зберігання вантажів та інші послуги в портах.	Усна відповідь на питання лекційного курсу, виступ на практичних заняттях, розв'язання задач, тести.	Контроль виконання практичних занять тестові завдання.
14	Знати портові збори та особливості їх стягнення. Вміти розраховувати портові збори.	Усна відповідь на питання лекційного курсу, виступ на практичних заняттях, розв'язання задач, тести.	Контроль виконання практичних занять тестові завдання.
15	Знати основні складові конкурентоспроможності порту. Вміти проводити аналіз конкурентоспроможності порту.	Усна відповідь на питання лекційного курсу, виступ на практичних заняттях, розв'язання задач, тести.	Контроль виконання практичних занять тестові завдання.

8. Схема нарахування балів за навчальною дисципліною

Шкала оцінювання

За шкалою ECTS		За шкалою оцінювання ДІ НУ «ОМА»		
Оцінка	Пояснення	Екзамен		Залік
A	Відмінно	Відмінно	5	Зараховано
B	Дуже добре	Добре	4	
C	Добре			
D	Задовільно	Задовільно	3	
E	Достатньо			
FX	Незадовільно	Незадовільно	2	Не зараховано

Загальні критерії оцінювання знань здобувачів освіти

А (відмінно) – оцінка «відмінно»

Глибокі знання і розуміння навчального матеріалу, виконання завдань без/або з незначною кількістю недоліків в обсязі, передбаченим робочою програмою навчальної дисципліни. Здобувач освіти вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію. Використовує набуті знання і вміння для прийняття рішень у стандартних і нестандартних ситуаціях. Переконаливо аргументує відповіді, відстоює власну позицію щодо питань, які розглядаються. Здобувач освіти добре знайомий з основною, а також додатковою літературою.

В (дуже добре) – оцінка «добре»

Достатньо повні знання та розуміння навчального матеріалу, виконання завдань з незначною кількістю недоліків та/або негрубих помилок. Здобувач освіти вміє застосовувати набуті знання та вміння для вирішення практичних завдань, у відповіді прослідковується порушення принципу систематичності і логічності викладу навчального матеріалу. Самостійно виправляє допущені помилки, виявляє ґрунтовне знання основної бібліографії, однак лише поверхово орієнтується у допоміжній літературі.

С (добре) – оцінка «добре»

Загальні знання та розуміння навчального матеріалу, виконання завдань з певною кількістю недоліків і несуттєвих помилок. Здобувач освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію в цілому самостійно застосовувати її на практиці. Відповідь здобувача освіти правильна, але недостатньо повна, бездоказова. Здобувач освіти самостійно виправляє помилки, виявляє знайомство та розуміння основної бібліографії, однак зовсім не орієнтується у допоміжній літературі.

Д (задовільно) – оцінка «задовільно»

Базові знання та розуміння навчального матеріалу, виконання завдань з суттєвими недоліками або помилками. Здобувач освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, але допускає значну кількість неточностей і грубих помилок, які може усувати за допомогою викладача. У своїх міркуваннях опирається на повторення думок викладача або автора, не вміє навести власні приклади, не може відповісти на додаткові запитання. Здобувач освіти виявляє поверхове знайомство та розуміння лише основної бібліографії та зовсім не орієнтується у допоміжній літературі.

Е (достатньо) – оцінка «задовільно»

Знання та розуміння навчального матеріалу на рівні мінімальних вимог. Здобувач освіти бачить навчальну дисципліну як нагромадження випадкових і не пов'язаних між собою тем. У своїх міркуваннях не здатен аналізувати окрему тему дисципліни у контексті інших тем і виражати взаємозв'язок між ними, відповіді мають шаблонний характер і не відображають самостійного розуміння теми. Здобувач освіти поверхово орієнтується в основній бібліографії.

FX (незадовільно) – оцінка «незадовільно»

Здобувач освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну його частину. Він спроможний висвітлити лише окремі питання, не вміючи їх аргументувати чи пояснити. Цілісність розуміння матеріалу з дисципліни відсутня. Його участь у навчальному процесі є пасивною, відповіді в більшості є невірними або дуже поверховими і обмежуються механічним засвоєнням програми навчальної дисципліни.

9. Рекомендована література

Основна:

1. Винников В. В. Экономика предприятия морского транспорта (экономика морских перевозок): Учебник / В. В. Винников. - 3-е изд., перераб. и доп. - О.: Феникс, 2011. - 944 с.
2. Экономика морского транспорта: учебн. пособ. / Жихарева В. В., Котлубай А. М, Кибик О. Н. и др. под ред. В. В. Жихаревой. – Харьков: «БУРУН КНИГА», 2012. – 480 с.
3. Примачева Н. Н. Антикризисное управление в торговом судоходстве / : Н. Н. Примачева, Е. В. Сенько, Т. И. Фрасинюк : ученик. – О.: ИПР и ЭЭИ, 2015. – 306 с.
4. Чекаловець В. І. Підприємницька діяльність на морському транспорті / В. І. Чекаловець, Н. Г. Гребенник : навчальний посібник. - О. : Фенікс, 2011. - 386 с.
5. Примачёв Н. Т. Предпринимательство в торговом судоходстве: учебник / Н. Т. Примачев, Н. Н. Примачева, О. В. Вовк, Н. А. Ксендзова. – Одесса: ОНМА, 2008. – 376 с.
6. Примачев Н. Т., Голубкова И. А., Сотниченко Л. Л. Глобализм и внешнеэкономическая деятельность морского транспорта / Учебное пособие для курсантов морских вузов. – Одесса: ОНМА, 2007.– 310 с.
7. Николаева Л. Л. Коммерческая эксплуатация судна: Учебник - О.: Фенікс, 2006. – 754 с.
8. Ніколаєва Л. Л., Цимбал М. М. Морські перевезення: Підручник - ОНМА. Одеса: Фенікс, 2005. – 425 с.

Допоміжна:

1. Вдосконалення організаційно-економічного механізму управління розвитком підприємств морської галузі: монографія / Дем'янченко А. Г., Макаренко М. В., Сотниченко Л. Л. – Одеса: НУ «ОМА», 2017. – 325 с.
2. Н. Т. Примачев, Н. Н. Примачева, И. Н. Пархоменко Управление экономической деятельностью судоходных компаний: монографія / Под общей ред. д.э.н., проф. Н.Т. Примачева. - Одесса: НУ «ОМА», 2016. – 318 с.
3. Жихарева В. В. Теория и практика инвестиционной деятельности судоходных компаний: монографія. - Одесса: ИПРЭЭИ НАН Украины, 2010. – 480 с.
4. Н. Т. Примачев Структура и параметры развития рынка транспортных услуг: монографія. - Одесса: «Издатинформ», 2008. – 268 с.
5. Миюсов М. В., Примачев Н. Т., Винников В. В., Примачева Н. Н. Стратегия позиционирования национального морского транспорта в глобальном транспортном рынке: монографія / Под общей редакцией Н. Т. Примачева. - Одесса: Автограф, 2006. - 234 с.
6. Голубкова И. А., Примачева Н. Н., Сенько Е. В., Сотниченко Л. Л. Экономические основы функционирования морского рынка транспортных услуг: монографія / Под общей ред. Н. Т. Примачева. - Одесса: Автограф, 2004. – 320 с.

10.Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. <http://cfts.org.ua/analytics> - центр транспортних стратегій
2. <http://www.apk-inform.com/ru/exclusive/topic/1048755> - світовий ринок фрахту
3. <http://www.balticexchange.com/> - офіційний сайт Балтійської фрахтової біржі
4. <http://portsukraine.com/> - офіційний сайт журналу "Порти України"
5. [http://unctad.org/en/Pages/Publications/Review-of-Maritime-Transport-\(Series\).aspx](http://unctad.org/en/Pages/Publications/Review-of-Maritime-Transport-(Series).aspx). - Review of Maritime Transport (Series)
6. Бібліотека корпоративного управління – Режим доступу // www.corpgov.net
7. Нормативні акти України- Режим доступу // www.nau.kiev.ua

11. Зміни та доповнення до робочої програми навчальної дисципліни